

סיכום ועדת איכות סביבה וקיימות מה 13.9.21

נוכחים:

גב' עפרה בל – סגנית ראש העיר
גב' מאיה אלדר – סמנכ"לית פרויקטים
מר עמרי משעלי – מנהל היחידה לאיכות הסביבה
גב' ירדן רוזן – עוזרת סגן ראש העיר עופר לוי ומ"מ יו"ר ועדת איכות הסביבה
גב' איילה צפרייר – עוזרת סגנית ראש העיר עפרה בל
מר עדי חמו – מנהל מחלקת הבריאות
מר אסף ידין – מנהל מדור קיימות
מר שי ושדי – מדריך ואחראי רכזי קיימות בבתי הספר היסודיים
גב' דפנה נצראל – מזכירת היחידה לאיכות הסביבה
גב' רעות רוזיטי – מ"מ מנהלת מדור חינוך סביבתי
ד"ר דרור בן עמי – חבר מועצה ויו"ר ועדת קיימות
מר אייל פביאן – חבר מועצה
יונתן יעקובוביץ – חבר מועצה
עו"ד חיה ארז – נציגת ציבור
גב' שלומית ליפשיץ – נציגת ציבור
גב' תמר לירם – נציגת ציבור
ענת גרא – נציגת ציבור
גדעון בוק – נציג ציבור
מר מיכה בראל – נציג ציבור
מר ישראל כספי – נציג ציבור
עמית מרלה – נציג ציבור

דרור בן עמי עדכן שהפך לחבר מועצה ויו"ר רשמי של הועדה. הוא עדכן את חברי הועדה במס' נושאים:

פינוי בע"ח ממתחמי פינוי בינוי – אנו מקדמים מדיניות שבה על מנת לקבל אישור לפרויקט פינוי בינוי, יהיה צורך להסדיר כיצד מאפשרים לבע"ח שנמצאים בשטח פינוי בטוח ומאפשרים לטבע להמשיך להתקיים בעיר. מדובר על חתולים, קיפודים, ציפורים וצפרדע ירוקה (שנמצאת בסכנת הכחדה).

חורשת הנ"מ – יש תקציב של 400,000 ₪ שמיועד בעיקר לגידור החורשה. המטרה היא למנוע רמיסת השטח ע"י רכבים, לשפר ולשמור את הנראות של השטח והמבנים ולתת את התחושה שהמקום חשוב לעיר ולתושבים.

היחידה הסביבתית – היחידה הסביבתית קודמה להיות יחידה מטה עצמאית והיא כבר לא תחת אגף שאיפ"ה. כרגע יש דיונים על המבנה הארגוני ואנחנו בוחנים כיצד למקסם את הפוטנציאל של היחידה.

יונתן יעקובוביץ טען שצריך לחשוב איך להפוך את היחידה הסביבתית לאגף על מנת שיהיה לה מספיק כוח ויכולת לקדם ולממש תהליכים בפועל "הלכה למעשה".

תע"ש רמת השרון – אנו מקדמים אירוע העלאת מודעות דרך רכיבה ירוקה באופניים. עיריית הרצליה תומכת ומלווה אותנו ואנו כרגע בבדיקה כיצד ניתן לרתום גם את הערים המקיפות שמסביב.

אקופארק אפולוניה – הוקמה ועדת היגוי לתכנון אקופארק אפולוניה שמתעתדת להיפגש כל חודשיים. המטרה היא לבדוק כיצד ניתן לקדם את החזון של העירייה ולשמור ולטפח את השטח הנ"ל. בנוסף, בודקים את נושא האכיפה ואילו חוקי עזר ניתן להפעיל על מנת שניתן יהיה לבצע אכיפה באיזור.

תע"ש נוף ים - אנו נפגשים עם רט"ג ובודקים כיצד ניתן להמשיך את הגידור W שלהם יחד עם אכיפה ושילוט כנגד אופנועים, שנכנסים והורסים את השטח. במקביל השטח מזהם גם זיהום קרקע וגם זיהום של מי התהום. בפגישה עם השרה להגנת הסביבה והצוות המקצועי של המשרד, הייתה הסכמה גורפת על כך שיש צורך לבצע את הניקיון, כפי שבג"צ הורה לפני 4 שנים. בעבר קשרו את ביצוע הניקיון במכירת הקרקעות ובפגישה עמדנו על כך שאין צורך בתלות בין הדברים ויש לנקות את השטח ללא כל קשר.

שי ושדי מהחינוך הסביבתי הציג את **תכנית הניטור של המדע האזרחי** (מצ"ב מצגת בנפרד). בשנת 2018 ערכנו "סקר טבע עירוני" בו נבחרו 36 אתרים. הופקה חוברת מסודרת עם פירוט בע"ח והצמחים וכעת אנו רוצים לקבל תמונה רחבה יותר לא רק על סוג הטבע העירוני אלא גם פירוט כמותי ולערב בכך את הקהילה ואת מוסדות החינוך (בפרויקט צפויים להשתלב 15 ביה"ס ו-10 גנים) והוא צפוי להימשך כ-5 שנים. הפרויקט ילווה על ידי אפליקציה בעברית עם אופציה גם לאנגלית.

יונתן יעקובוביץ שאל אם ניתן יהיה לשלב את הפרויקט גם **בסביבה הימית** והציע **לשי ושדי** להיות עימו בקשר כדי לקבל מידע בסיסי והוא יוכל גם לקשר אותו לחוקרים מתאימים בנושא.

עדי חמו עדכן שהציע **לורד אושר** מנהלת הפארק להקים בפארק מבנה הדרכה ייחודי כולל מיצגים אורקוליים על הטבע שמתקיים בפארק ויכול להוות אטרקציה תיירותית.

אייל פביאן שיתף שלדעתו יש חוסר בפעילויות חינוך סביבתי בעיר ואין מספיק מודעות לבני הנוער וצריך פה יותר מעורבות של כל הגורמים בעירייה הבכירה. הוא הציע ליזום פגישה משותפת עם **איה פרישקולניק** סגנית ראש העיר ועם החבר'ה למתנ"סים ולקדם עוד את הנושא.

עמרי משעלי השיב שבהזדמנות קרובה נציג בפני חברי הועדה את התכנית הספירלית של החינוך לקיימות בעיר.

יונתן יעקובוביץ ביקש להבין מהם החסמים של העירייה לביצוע הניקיון של זיהום הקרקע והמים? החברה לשירותי איכות הסביבה ניגשה לעירייה אך הנושא תקוע כבר המון זמן והעירייה דרשה כל מיני דרישות ורגולציה. לא רואה סיבה לדוגמא לעכב

את ניקיון "הכתם הצהוב" באיזור הצפוני של חוף סידיני עלי. מדובר על 200 מ' של זיהום שיודעים בדיוק מה המיקום ואיפה הנביעה שלו.

דרור בן עמי עדכן שהשטח של השדות מסביב הוכרז כנקי ע"י המשרד להגנת הסביבה. מה שמזוהם כרגע זה רק החלק הפנימי של תע"ש. המשרד הגיש הצעה לניקיון אבל העיריה ביקשה יותר בקרה לנושא ולשייך את ניקוי מי התהום לניקוי הקרקע.

יש עדיין אי ודאות לגבי השאלה אם הזיהום במי התהום הוא ממאגר נפרד, או שמדובר בזיהום הקרקע שמחלחל מטה בתק' הגשמים ומשם יוצא לים. לאי הודאות הזו יש גם השלכה על איך לטפל בזיהום.

עמרי משעלי ציין כי שהעירייה רוצה ליווי אקולוגי לנושא. מבחינתם ניקוי מי התהום והקרקע הוא מכלול והם לא רואים הפרדה בין ניקוי הקרקע לניקוי המים. ההחברה לאיכות הסביבה רצתה להתחיל בצד הצפוני ואנחנו ביקשנו להתחיל קודם בדרומי. הנושא נתקע בגלל תקציבים וכעת מתחדש. **עמרי הבטיח לעדכן בנושא ברגע שתחול התקדמות נוספת.**

גדעון בוק עדכן שיש באר מזוהמת בנווה עמל. צריך להבין מהם המזהמים ומה הערכים שלהם. לא בוצעה בדיקה מעמיקה בנושא מאז שנת 2007.

חיה ארז עדכנה שמצאו פרכלורט בבאר בנווה עמל ובשלב מסוים היא גם נסגרה. לא יודעת מה מצבה כרגע ואם היא פעילה. פרכלורט הוא חומר מזהם מאוד, רעיל ומתפשט מהר ממקור הזיהום. יש לבדוק מול תאגיד המים ולעדכן במצב העכשווי.

אייל פביאן סבור בהחלט יתכן ויש חלחול בחלקים נרחבים בהרצליה ולא רק בנווה עמל אלא גם בהרצליה הצעירה ובחלקים נוספים בעיר. חשוב לדרבן את תאגיד המים לבדוק מה המצב העכשווי והאקטואלי בנושא ולקבל תשובות לגבי המדדים כיום ומה עושים איתם.

דרור בן עמי הציע לקיים פגישה בנפרד על הנושא וללמוד עוד על הנושא בהקדם על מנת שניתן יהיה לקדם. **עדי חמו** הציע גם לבדוק את המדדים והשלכותיהם מול לשכת הבריאות.

הצללה ועצים בעיר – **דרור בן עמי** עדכן שהנושא מקבל התייחסות בתכנית ההערכות למשבר האקלים ויש שם פרק שלם בנושא אי החום והצורך בהצללה. הנושא מקודם גם על ידי היחידה הסביבתית מול מנכ"ל העירייה. זהו נושא שחשוב וראוי שהועדה תתמקד בו. כיום נאמר לנו שמס' העצים גודל ויש יותר עצים אך ההתמקדות היא בבתי הספר ובשכונות החדשות. איכות החוויה של הולכי הרגל באזורים הוותיקים של העיר היא נמוכה יותר.

עמרי משעלי חידד שתהיה יחידה שתרכז את הנושא מול האגפים השונים (גורמי תכנון ותפעול) שתרכז ותתכלל את הנושא מבחינת תכנון, עקירת עצים, הליכתיות ופתרונות הצללה (בחלקם טבעיים אך לא רק, אלא בחלק מהמקרים גם הצללה מלאכותית).

חיה ארז ציינה שנראה שאף אחד לא אוסף את הנתונים בצורה מסודרת וזו בעיה בסיסית שמקשה על הטיפול בנושא. יש נתונים על עצים בשטחים ציבוריים אך אין נתונים על העצים בחצרות הפרטיות. אין שליטה על עקירות בחצרות הללו וזה פוגע בהצללה עבור הולכי הרגל.

בהרצליה הוחלט לא לנטוע עצים בשנת שמיטה. אנחנו כוועדה צריכים לתת את האמירה שלנו בנושא. אין שום סיבה לא לטעת עצים בשנת שמיטה, כשאנו בעיצומו של משבר האקלים וקודם כל לטעת את עצים ברחובות ולא רק בפארקים.

בנוסף, בנושא הגיזום לא ניתן להשתמש בכלים משפטיים כי חברת חשמל גוזמת והורסת חלק מהעצים. לפעמים הם נהרגים כתוצאה מכך ולפעמים במשך שנתיים שלוש לאחר הגיזום, אין צל.

אייל פביאן עדכן שהוא עוסק בנושא הזה רבות והגיש שאילתות בנושא. מנתוני עיריית הרצליה לשנת 2020 עולה כי נטעו 2,575 עצים בשצ"פ, ברחובות ובמדרכות. רק 255 מתוכם נטעו בהרצליה הוותיקה (המזרחית) ו-102 כפיצוי נופי. כל היתר נטעו בפארק גליל ים ומערבה. לגבי כריתות – נכרתו 97 עצים. רובם דווקא מהרצליה הוותיקה והנתונים לא כוללים את הכריתות בחצרות הפרטיות. הוא ממתין לנתונים בנוגע לנטיעות שבוצעו החל מינואר 2021 ועד תחילת שנת השמיטה.

יש פער בין הדיווח של העירייה לבין דיווחים ברשתות האינטרנט, שם דווח על כריתת 378 עצים.

בתכנית תכנון העיר של העשור הקרוב בהרצליה כוללת 7,500 יחידות דיור ויש התחדשות עירונית ענפה ופרויקטים של פינוי בינוי וזה גורם לכריתת עצים. בחלק מהחצרות יש עצים גדולים וותיקים של עשרות שנים. הפיצוי הנופי הוא לא מספק ולא על כל עץ בוגר שכורתים מחזירים עץ בוגר אחר או בכלל. זאת אומרת שזה לא אחד לאחד. לא בכל היתר יש אינפורמציה על עצים ופיצוי נופי. זה עלה לראש העיר וכעת יש הוראה לקדם מדיניות של הכנסת עצים בוגרים ולא צעירים שיתנו יותר צל. נטען כי בעיר הותיקה יש צורך לפורר אספלט ולוותר על חניה כי הרחובות פגועים אבל זה שיקול תקציבי בעיקר. צריך להחליט שזה חשוב ואז ימצא לזה תקציב.

חיה ארז - יש עצים שניתן לשלב בבנייה ויש טריקים תכנוניים ופטנטים שיכולים להגן לפחות על העצים שבשוליים. חשוב לקחת יועץ ולהתחשב בנושא העצים כבר בשלב התכנון. הועלתה הצעה להביא מומחה שייתן הרצאה בנושא בוועדת התכנון והבניה כדי שידעו ה לשאול ומה לדרוש בתחום העצים. מציעה להציג לראש העיר עמדה חד משמעית לגבי נטיעת עצים בשנת שמיטה.

דרור בן עמי - לגבי יכולת קבלת החלטות של הועדה: הועדה היא סטטוטורית אך ללא סמכויות ותלויה בשיתוף פעולה מהאגפים השונים.

אייל פביאן מציע להעביר לדרור לקריאה את "**פקודת העיריות**" מאחר ויש למועצת העיר ועדות בכל התחומים והועדות יכולות להציג ולהעביר נושאים שונים להחלטת המועצה.

תמר לירם עדכנה שהגישה רשימת עצים לשימור בפני הועדה המחוזית לשימור אתרים אך אושרו רק 9 עצים. צריך עוד וצריך גם לטפל בהם.

לסיכום:

1. יש מיידע נוסף שצריך לקבל ולגבש סביב נושא העצים ולראות כיצד ניתן לקדם החלטה בנושא
2. בנושא הזיהום יש להבין את המדדים בעיר וההשלכות שלהם גם על סביבה וגם על בריאות התושבים.
3. יש לברר סטאטוס התקדמות בנושא הניקוי של זיהום הקרקע ומי התהום.